

УДК: 619:618:616

ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКУВАННЯ ЧУМИ М'ЯСОЇДНИХ В УМОВАХ ВЕТЕРИНАРНОЇ КЛІНІКИ «НА РАБОЧЕЙ» МІСТА ДНІПРО

В.В. Зажарський, к.вет.наук, доцент

А.В. Соколова, магістр ветеринарної медицини

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

zazharskiyv@gmail.com

Анотація. В роботі розглянуті питання епізоотології, клінічних ознак, діагностики, лікування і профілактики чуми м'ясоїдних.

Вступ. Чума м'ясоїдних на сьогоднішній день є одним з найпоширеніших інфекційних захворювань собак. [1, 2].

Метою досліджень було вивчити і описати перебіг чуми м'ясоїдних, діагностику та лікування хвороби.

Методи. Робота виконана в умовах ветеринарної клініки «На Рабочей» міста Дніпро.

При виконанні роботи використовували епізоотологічний, клінічний, гематологічний та статистичний методи досліджень.

Для вивчення епізоотологічної ситуації за чуми м'ясоїдних в зоні обслуговування захворюваність собак проаналізована з журналу реєстрації хворих тварин за останні три роки (2018 - 2020 рр.).

Схему лікування тварин хворих на чуму м'ясоїдних розробляли з урахуванням виявлених симптомів хвороби і специфічних засобів лікування. З огляду на те, що перебіг захворювання ускладнюється імунодепресивною дією вірусу на організм собак, в розробленій схемі лікування нами були випробувані різні імуномодулятори: Фоспренил і Анандін. Вивчення ефективності запропонованої схеми проводили на 16 собаках, що надходили в лікарню, яким був поставлений діагноз чума м'ясоїдних.

Діагноз на чуму м'ясоїдних у собак ставили комплексно на підставі епізоотологічних даних і клінічних ознак. Епізоотологічно встановлювали - високу контагіозність захворювання, вік тварин, враховувалося проведення профілактичної вакцинації проти чуми м'ясоїдних. Клінічно спостерігалось - катар слизових оболонок очей і носа з серозними або гнійними виділеннями, лихоманка, ураження респіраторних органів, діарея, катаральний гастроентерит, ураження центральної нервової системи з судомами, епілепсію, парезами, паралічами, менінгітом і менінгоенцефалітом, гіперкератоз подушечок лап, пальців, носа і всієї шкіри з утворенням великої кількості лупи, тривалість хвороби не менше трьох тижнів. На ранній стадії хвороби мали значення наступні ознаки: кашель, чхання, світлобоязнь, слезотеча, підвищення температури тіла понад 39,5 С °, втрата апетиту зі збереженим актом прийому води, часта блювота з великою кількістю піни і жовчі, а також симптоми ураження центральної нервової системи.

Для контролю за ходом одужання тварин при використанні різних імуномодуляторів від 4-х тварин (по 2 тварини з кожної групи) була відібрана кров для проведення гематологічних досліджень.

Кров відбирали з латеральної підшкірної вени грудної кінцівки (*V. cephalica lateralis*) в дозі 10 мл додаючи в неї цитрат натрію. Відбір крові проводився під час першого прийому тварини і через 10 днів після початку лікування, кров досліджували в лабораторії клініки за такими показниками еритроцити, лейкоцити, гематокрит, ШОЕ, колірний показник, тромбоцити, лейкоцитарна формула.

Для проведення експерименту було відібрано собаки, яким був поставлений діагноз чума м'ясоїдних. Собаки надходили в лікарню протягом року, всі тварини були підібрані на початковій фазі захворювання, без ускладнень. Хворі тварини були поділені на дві групи по 8 голів у кожній. Обидві групи тварин лікували за наступною схемою:

- Вітамін В12 (ціанкобаламін) у дозі 1–0,5 мл 0,01 % розчину підшкірно на голову через день протягом 14 днів;

- Вітамін В1 (тіаміну хлорид) в дозі 0,5–1 мл 5 % розчину внутрішньом'язово на голову через день до одужання;

- Вітамін С (кислота аскорбінова) по 1–0,2 мл 5 % розчину внутрішньом'язово на голову 1 раз в день до одужання;

- Цефазолін в дозі 5–10 мг / кг внутрішньом'язово 1 раз в день

- Тіотріозолін по 2 мл внутрішньом'язово 2 рази на день протягом 10 днів

Так само проводилося симптоматичне лікування (внутрішньовенне введення глюкози, антигістамінні препарати, обробка очей і ніздрів тетрацикліновою маззю, застосовувалися пробіотики лінекс, Біфідумбактерин).

Додатково в першій групі застосовувався імуностимулятор Фоспренил в дозах:

- собакам масою до 1 кг 0,1 мл,

- 1–5 кг 0,25 мл,

- 10–20 кг 1 мл,

- 20–30 кг 1,5 мл,

- 30–45 кг 2 мл,

2 рази в день протягом тижня

Тваринам другої групи додатково вводився імуностимулятор Анандін виробник НДО "МЕДІТЕР", в дозі 20 мг / кг (0,2 мл / кг) маси тварини внутрішньом'язово, незалежно від віку один раз в день (одна ампула містить 2 мл – 200 мг глюкоамінопропілкарбакрідона), курс лікування 3 дні поспіль. Анандін - це 10% стерильний водний розчин, який являє собою рідину зеленого кольору з рН 6,8–7,5, гіркою смаку. Анандін належить до малотоксичних препаратів і володіє виключно широким спектром біологічної дії. Анандін є високоактивним при захворюваннях, викликаних як ДНК, так і до РНК-геномних вірусами, а також щодо стафілококових інфекцій і ряду грибкових уражень.

Анандін рекомендований при гострих і хронічних вірусних і бактеріальних інфекціях, запальних захворюваннях, для прискорення регенерації, при порушеннях імунного захисту організму, зокрема, при чумі м'ясоїдних, парвовірусного гастроентериту, гепатиті, вірусному кон'юнктивіті, риніті, герпесі та інших захворюваннях.

Протягом усього експерименту вели спостереження за змінами клінічної картини хвороби, відзначали терміни припинення патологічного процесу.

Результати досліджень. За період з 2018 по 2020 рр. чума м'ясоїдних частіше реєструвалася у німецьких вівчарок 11,8 %, пуделів 9,7 % і кавказьких вівчарок 7,5 %. Рідше всіх хворіє порода гонча – 3,2 %.

Вікова структура захворюваності представлена таким чином: 82 % тварин хворіють у віці від 2 до 8 міс., 12,5 % від 8 до 12 міс. і 5,5 % – дорослі собаки старші року.

Найбільш поширеними є кишкова і легенева форми чуми м'ясоїдних, складаючи 39,0 та 36,0 % захворюваності. На долю змішаної, нервової та шкіряної форми припадає 14,0; 8,0 та 3,0 % відповідно.

Імуномодулятор анандін в комплексній схемі лікування забезпечив клінічне одужання 100% собак, починаючи з 3 по 7 день лікування. Загальні ветеринарні витрати на проведення профілактичної вакцинації становлять від 163,02 до 363,02 грн, на лікування – від 650,0 до 1590,0 грн.

Висновки.

В результаті досліджень з'ясовано, що найбільш поширеними є кишкова і легенева форми чуми м'ясоїдних. На долю змішаної, нервової та шкіряної форми припадає 14,0; 8,0 та 3,0% відповідно.

Імуномодулятор анандін в комплексній схемі лікування забезпечив клінічне одужання 100% собак, починаючи з 3 по 7 день лікування. Використання препарату з лікувальною метою дозволило швидко ліквідувати хворобу.

Ключові слова: ветеринарна медицини, чума м'ясоїдних, діагностика, лікування, ефективність.

Список використаних літературних джерел.

1. Brinkerhoff, R. J., Collinge, S. K., Bai, Y., & Ray, C. (2009). Are Carnivores Universally Good Sentinels of Plague? *Vector-Borne and Zoonotic Diseases*, 9(5), 491–497. doi:10.1089/vbz.2008.0075
2. Salkeld, D. J., & Stapp, P. (2006). Seroprevalence Rates and Transmission of Plague (*Yersinia pestis*) in Mammalian Carnivores. *Vector-Borne and Zoonotic Diseases*, 6(3), 231–239. doi:10.1089/vbz.2006.6.231

В.В. Зажарський, А.В. Соколова

Abstract. *The aim of the research was to study and describe to study the diagnosis and treatment of carnivorous plague in the veterinary clinic "Na Rabochey" in Dnipro.*

The issues of epizootology, clinical manifestation, laboratory diagnosis, treatment and prevention of carnivorous plague are considered in the work. During the period from 2018 to 2020, carnivorous plague was more often registered in German shepherds 11.8%, poodles 9.7% and Caucasian shepherds 7.5%. The hound breed is the least sick - 3.2%. The age structure of the disease is presented as follows: 82% of animals are sick at the age of 2 to 8 months, 12.5% from 8 to 12 months. and 5.5% - adult dogs older than one year. The most common are intestinal and pulmonary forms of carnivorous plague, accounting for 39.0 and 36.0% of cases. Mixed, nervous and cutaneous forms account for 14.0; 8.0 and 3.0%, respectively. Immunomodulator anandin in a comprehensive treatment regimen provided clinical recovery in 100% of dogs from 3 to 7 days of treatment. The total veterinary costs for preventive vaccination range from UAH 163.02 to UAH 363.02, for treatment - from UAH 650.0 to UAH 1,590.0.